

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/68/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613207577
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5613207577.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX E., zastúpeného spoločnosťou: Lion Law Partners s. r. o., so sídlom Komenského 14A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 862 461, proti žalovanému: F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX/XX, XXX XX I. B., zastúpenému JUDr. Ľubomírom Hrežďovičom, advokátom so sídlom Rudlovská 2, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 37 893 858, o odporovateľnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6C/90/2013-333 zo dňa 22. júna 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 6C/90/2013-333 zo dňa 22. júna 2023 p o t v r d z u j e .

Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal (výrok II.). Súčasne zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania (výrok III.)

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou dňa 22.07.2013 sa žalobca domáhal určenia, že darovacia zmluva zo dňa 13.03.2013, ktorou dlžník A. D. G. previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XX, pre katastrálne územie G. G., obec G. G., okres I. B. ako koliba so súpisným číslom XX, postavená na pozemku parcely registra KN-C č. 2921/18 a zastavaná plocha a nádvorie o výmere 328 m², parcela registra KN-C č. 2921/18 (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“) na žalovaného, je voči nemu právne neúčinná.

3. Svoju žalobu odôvodnil tým, že A. D. G. ako zákonný zástupca žalovaného, ktorý bol v čase podania žaloby maloletý, je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných Okresným úradom Zvolen, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie E., obec E., okres E., ako rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na parcele registra KN-C č. 2034/2, rodinný dom so súpisným číslom XXX, postavený na parcele registra KN-C č. 2031, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 423 m², parcela registra KN-C č. 2031, záhrada o výmere 248 m², parcela registra KN-C č. 2032, záhrada o výmere 304 m², parcela registra KN-C č. 2033, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 161 m², parcela registra KN-C č. 2034/1 a zastavaná plocha a nádvorie o výmere 235 m², parcela registra KN-C č. 2034/2. K týmto stavbám bolo zriadené vecné bremeno v prospech žalobcu spočívajúce v jeho práve doživotného bývania a užívania. Dňa 07.11. 2005 podal A. D. G. proti žalobcovi žalobu na zrušenie vecného bremena, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6C/155/2005. Žalobca považuje za preukázanú existenciu

pohľadávky voči dlžníkovi, ktorá predstavuje náhradu za zrušenie uvedeného vecného bremena, pričom v čase podania tejto žaloby na súd bola v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/155/2005 sporná len výška tejto náhrady. Dlžník - A. D. G. od nadobudnutia vlastníckeho práva k stavbám nerešpektoval vecné bremeno zapísané v prospech žalobcu, v dôsledku čoho dochádzalo medzi nimi k častým konfliktom. Žalobcovi ako poškodenému bola v dôsledku konania dlžníka spôsobená ujma v majetkovej sfére, pretože úplne stratil možnosť užívať stavby, na ktorých bolo zriadené vecné bremeno v jeho prospech. Žalobca tak za účelom riešenia bytovej otázky a zabezpečenia náhradného ubytovania musel odo dňa násilného vystaňovania zo stavieb, t.j. od 28.07.2005, vynaložiť peňažné prostriedky na nájomné. Nárok na náhradu tejto škody vo výške 33.938,91 Eur si žalobca voči A. D. G. uplatnil v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 17C/91/2013. Zároveň sa žalobca na Okresnom súde Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 16C/27/2010 domáha voči A. D. G. nároku na náhradu škody - bolestného vo výške 2.981,81 Eur a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 13.202,32 Eur. Odporovaným právnym úkonom je darovacia zmluva č. V 337/2013 zo dňa 13.03.2013, ktorou dlžník previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v bode 2. odôvodnenia tohto rozhodnutia na svojho syna. Ďalej žalobca poukázal na to, že už návrhom na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 04.03.2013 sa domáhal, aby súd zakázal dlžníkovi s viacerými nehnuteľnosťami (vrátane tých, ktoré boli predmetom uvedenej darovacej zmluvy) nakladať, ktorému bolo uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 15C/31/2013 zo dňa 12.03.2013 vyhovené. Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor bol z dôvodu prebiehajúceho vkladového konania, žalobcom informovaný o podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, zároveň bol aj kontaktovaný Okresným súdom Zvolen. Napriek tomu, že dňa 12.03.2013 bolo súdom nariadené predbežné opatrenie, ktoré bolo vykonateľné, Okresný úrad Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor povolil vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného. V záujme úplného vykreslenia skutkových okolností prípadu žalobca poukázal na to, že dlžník okrem predmetných nehnuteľností pristúpil k plošnému prevodu, resp. zaťažovaniu všetkých nehnuteľností v jeho vlastníctve, na čo bol žalobca nútený reagovať podaním ďalších návrhov na nariadenie predbežného opatrenia. Dlžník previedol nehnuteľnosti na žalovaného v zjavnom úmysle ukrátiť, prípadne úplne zmať uspokojenie pohľadávok žalobcu. Vedomosť žalovaného o úmysle dlžníka ukrátiť žalobcu prezumuje samotný zákon, pričom v danom prípade nie je dôvod sa domnievať, že žalovaný takýto úmysel dlžníka ani pri náležitej starostlivosti nemohol poznať.

4. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením sp. zn. 6C/90/2013 zo dňa 04.03.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/25/2014 zo dňa 30.10.2014 toto konanie prerušil do právoplatného skončenia konaní vedených na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6C/155/2005, 17C/91/2013 a 16C/27/2010. Po právoplatnom skončení predmetných konaní prvoinštančný súd uznesením sp. zn. 6C/90/2013 zo dňa 14.04.2023 rozhodol o pokračovaní v tomto konaní.

5. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 03.10.2013 prostredníctvom svojich zákonných zástupcov navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

6. Uviedol, že tvrdenia o bránení užívania nehnuteľností žalobcom zo strany A. D. G. sú nepravdivé, čo bolo preukázané aj v exekúcii vykonávanej súdnou exekútorkou JUDr. Andreou Cimermanovou pod sp. zn. EX 24826/07 ako aj v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 1T/165/2009, kde bol A. D. G. oslobodený spod obžaloby pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo nebytovému priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. O konaní vedenom pod sp. zn. 17C/91/2013 žalovaný nemá doposiaľ vedomosť, lebo mu nebola súdom doručená žiadna písomnosť. Konania vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6C/155/2005 a 16C/27/2010 doposiaľ nie sú právoplatne skončené a teda pohľadávka žalobcu nie je judikovaná. Sporná darovacia zmluva bola uzatvorená 10.10.2012. Predtým však Okresný súd Liptovský Mikuláš ustanovil za opatrovníčku pre maloletého žalovaného B. J., ktorá F. G. zastupovala pri uzavretí spornej darovacej zmluvy a tiež pri uzavretí zmluvy o zriadení vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného užívania celej parcely a stavby v plnom rozsahu v prospech zákonných zástupcov maloletého. Tento právny úkon maloletého bol následne schválený rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/153/2012 zo dňa 10.12.2012, teda dávno predtým, ako bolo vydané uznesenie o nariadení predbežného opatrenia v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 15C/31/2013. Maloletý žalovaný nemal v čase uzatvorenia darovacej zmluvy najmenšiu vedomosť o prebiehajúcych konaniach medzi žalobcom a A. D. G.. Tomuto navyše nikdy nebolo doručené uznesenie o nariadení predbežného opatrenia. O jeho

existencii sa žalovaný dozvedel až v polovici apríla 2013. Súd na uznesení o nariadený predbežného opatrenia vyznačil právoplatnosť na základe zákonnej fikcie doručenia podľa ust. § 47 ods. 2 O.s.p.. V čase podania vyjadrenia k žalobe teda nebola ani jedna pohľadávka žalobcu vymáhateľná a súčasne je otáznou, či takáto pohľadávka vôbec existuje.

7. Následne súd prvej inštancie citoval ust. § 3 ods. 1, § 42a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že podstata odporovateľnosti spočíva v tom, že právny úkon dlžníka, ktorý veriteľa ukracuje pri uspokojení vymáhateľnej pohľadávky, nie je voči nemu právne účinný, čo znamená, že v prípade úspechu v spore je navodená relatívna neúčinnosť právneho úkonu iba voči ukrátenému veriteľovi. Vo všeobecnosti sa pod právnym úkonom, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, rozumie taký úkon, v dôsledku ktorého dochádza k zmenšeniu majetku, avšak pod ukrátenie veriteľa možno podriaďiť aj také prípady, kedy sa podstatným spôsobom zhoršuje jeho vyhládka na uspokojenie pohľadávky. V predmetnej veci je nesporným, že žalovaný nadobudol darovacou zmluvou od svojho otca, ktorý je dlžníkom žalobcu, nehnuteľnosti, ktorým právnym úkonom nepochybne dochádza k zmenšeniu majetku dlžníka.

8. V rámci dokazovania v tomto spore prvoinštančný súd preto skúmal to, či sú splnené základné predpoklady odporovateľnosti a to existencia platného právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, existencia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, ukrátenie veriteľa a tiež jednoznačný a nepochybneý úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Žalobca má voči dlžníkovi, A. D. G., pohľadávku právoplatne priznanú rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/155/2005 zo dňa 25.04.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej sp. zn. 15Co/72/2002 Bystrici zo dňa 15.02.2023 vo výške 16.596,96 Eur. Právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa najmä vtedy, ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka. V prípade, ak ukracujúcim právnym úkonom dôjde k zmenšeniu dlžníkovho majetku, tak ako je to v prejednávanom prípade, nemusí to automaticky znamenať, že ide o právne neúčinný úkon, ak aj takto zmenšený majetok dlžníka stačí na uspokojenie veriteľovej pohľadávky. Pre rozhodnutie súdu je pritom rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. Žalobca v tomto konaní preukázal existenciu pohľadávky voči A. D. G. vo výške 16.596,96 Eur. V súdnom konaní, v ktorom mu bol tento nárok právoplatne priznaný, síce podľa tvrdenia podal dovolanie, ktorým namieta nespravodlivý proces a odvíjajúc od toho aj výšku priznanej náhrady za zrušenie vecného bremena, avšak tento mimoriadny opravný prostriedok nie je dôvodom na ďalšie prerušenie konania, aj keď sa žalobca podaným dovolaním snaží zvrátiť rozhodnutie súdu o výške jeho nároku na sumu 373.530,00 Eur. Z uvedeného dôvodu konajúci súd podľa § 162 ods. 3 CSP zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania. Toto konanie bolo niekoľko rokov prerušené z dôvodu troch konaní prebiehajúcich na Okresnom súde Zvolen, z ktorých každé je už v súčasnosti právoplatne skončené, a to tak, že dve žaloby žalobcu proti dlžníkovi boli zamietnuté a z konania vedeného pod sp. zn. 6C/155/2005 vzišla právoplatne priznaná pohľadávka vo výške 16.596,96 Eur. Medzi stranami nebolo sporné to, že dlžník je v čase rozhodovania vlastníkom ďalších nehnuteľností v katastrálnom území E., ktoré sú navyše v súčasnosti zaťažené nariadeným neodkladným opatrením. V konaní síce nebola tvrdená ani preukázaná hodnota týchto nehnuteľností a táto nevyplýva ani z rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/155/2005 zo dňa 25.04.2022, ale vychádzajúc z tvrdení žalobcu o výške náhrady za zrušenie vecného bremena spočívajúceho z práva užívania predmetných nehnuteľností vo výške 373.530,00 Eur možno konštatovať, že ich hodnota je aj podľa názoru žalobcu vyššia ako ním požadovaná náhrada za zrušenie vecného bremena. Z obsahu spisu zároveň vyplýva, že dlžník má v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov aj byt č. X, nachádzajúci sa vo vchode č. XX, na X. poschodí bytového domu súpisné číslo XXX, vrátane spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 6092/502303 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a na pozemku parcely registra KN-C č. 1676/6, na ktorom je postavený bytový dom, všetko zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie H., obec a okres I. B.. Dlžník je zároveň spolu s manželkou (spolu)vlastníkom dvoch garáží a k nim prislúchajúcim pozemkom zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie H.. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, pre katastrálne územie K. H. zároveň vyplýva, že do bezpodielového spoluvlastníctva dlžníka patrí aj stavba obchodnej budovy so súpisným číslom X, postavená na pozemku parcely registra KN-C č. 2/1, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 310 m². V nadväznosti na tento majetok dlžníka je tak nepochybne, že darovaním sporných nehnuteľností nachádzajúcich v katastrálnom území G. G. A. D. G. žalovanému nedošlo k takému ukráteniu veriteľa, ktoré by znemožnilo vymáhanie jeho pohľadávky vo výške 16.596,96 Eur.

9. Súčasne konajúci súd zohľadnil aj medzi stranami nesporné tvrdenie, že dlžník má voči žalobcovi tiež právoplatne priznanú pohľadávku vo výške 26.118,18 Eur titulom náhrady trov konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6C/155/2005. Mimosúdne vyriešenie tejto veci stroskotalo aj na tom právnom názore, že nie je možné započítať istinu žalobcu s trovami konania žalovaného. Okresný súd však upriamil pozornosť na znenie ust. § 581 Občianskeho zákonníka, v ktorom sa uvádza, ktoré pohľadávky, ktoré nie je možné započítať. V danom prípade sa však jedná o pohľadávky vzájomné, splatné, nepremlčané a pohľadávky rovnakého peňažného druhu. Preto v prípade, ak má dlžník voči veriteľovi prevyšujúcu vzájomnú pohľadávku, nemôže dôjsť k takému ukracujúcemu právnomu úkonu dlžníka, ktorým by sa zmarilo prípadné vymáhanie pohľadávky veriteľa.

10. O trovách konania okresný súd rozhodol v súlade s ust. § 257 CSP a žalovanému ako úspešnej strane sporu nepriznal ich náhradu z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré videl v tom, že v čase podania žaloby mal žalobca za to, že má voči dlžníkovi pohľadávku vo výške 222.754,02 Eur. Úmysel dlžníka ukrátiť možnosť vymáhania na súde uplatnených nárokov žalobcu teda jednoznačne bol daný, keď previedol sporné nehnuteľnosti v katastrálnom území G. G. na žalovaného (pozri odsek 16. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Súd síce žalobu zamietol, avšak z dôvodu nenaplnenia zákonnej podmienky - reálneho ukrátenia veriteľa právnom úkonom dlžníka. Skutočnosť, že po prerušení konania sa ustálila výška pohľadávky žalobcu na sumu 16.596,96 Eur, však nemôže byť vykladaná na jeho ujmu, pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrade trov konania, pretože by to nebolo spravodlivé. Úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa ako aj vedomosť žalovaného o tomto úmysle vzhľadom na špecifickosť prípadu boli totiž dané a preto konajúci súd považoval za spravodlivé také rozhodnutie, ktorým sa žalovanému neprizná nárok na náhradu trov konania.

11. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne si uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Žalobca vo svojom opravnom prostriedku namietal, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným spôsobom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Súčasne okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP].

13. Žalobca prezentoval názor, že v súdenom prípade boli preukázané všetky skutočnosti požadované zákonom zakladajúce jeho úspech v spore. Bolo preto prekvapivé, keď okresný súd jeho žalobu zamietol a v rozsudku len stroho a bez bližšieho vysvetlenia skonštatoval, že sa nejednalo o ukrátenie veriteľa. Z tohto dôvodu žalobca považuje napadnutý rozsudok za svojvoľný a v jadre použitej argumentácie ohľadom ukrátenia veriteľa za prekvapivý, nakoľko jeho odôvodnenie postráda presvedčivé a preskúmateľné vysvetlenie, prečo a na základe akých konkrétnych dôkazov konajúci súd dospel k záveru, že sa nejedná o ukrátenie veriteľa. Vo svetle princípu všeobecnej spravodlivosti potom skryto sporná otázka ukrátenia veriteľa (prvýkrát zistiteľná z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), na ktorej prvoinštančný súd založil zamietajúce rozhodnutie vo výsledku a v materiálnom ponímaní kauzálne znemožnila žalobcovi, aby uplatňoval svoje procesné práva do takej miery, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Stav prekvapivosti a nepreskúmateľnosti v objektívnom ponímaní dokumentuje i procesný postup súdu zaznamenaný v zápisnici z pojednávania zo dňa 13.06.2023, v ktorej sa nachádza strohé konštatovanie: „Po predbežnom právnom posúdení právny zástupca žalovaného uvádza.“

Zo zápisnice (ani v podobe zvukového záznamu v elektronickom súdnom spise, ktorý sa v čase podania odvolania v ESS vôbec nenachádzal) nevyplýva, v akom konkrétnom znení súd vyslovil predbežný právny názor v otázke ukrátenia veriteľa. Táto skutočnosť je vzhľadom na obsah zápisnice o pojednávaní nepreskúmateľná. Otázkou, na ktorej prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie, t.j., že sa nejednalo o ukrátenie veriteľa, počas predbežného právneho posúdenia na pojednávaní stranám sporu neprezentoval. Súd pritom v rámci predbežného skutkového i právneho posúdenia veci nespochybňoval, že výška pohľadávky vo vzťahu k bezodplatnému prevodu nehnuteľného majetku na žalovaného v prieniku so zákonom prezumovaným úmyslom zakladá dôvodnosť žaloby.

14. Zmyslom a účelom inštitútu zverejnenia predbežného právneho posúdenia veci (§ 181 ods. 2 CSP) a v rámci neho určenia sporných a nesporných skutkových tvrdení, je umožniť objektívnu predvídateľnosť reagovania na vzniknú procesnú situáciu a vytvoriť stranám sporu priestor na uplatnenie primeraných prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Ide o zásadný inštitút,

ktorého účelom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Predbežné právne posúdenie vecí má predovšetkým umožniť objektívnu predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov. (Števec, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 671 a 672). Predbežné právne posúdenie neznamena, že týmto vysloveným názorom je súd striktnie viazaný; ak sa však chce od neho odkloniť, je nevyhnutné, aby sa v odôvodnení rozhodnutia s týmto odklonom náležite vysporiadal. Žalobca zastáva názor, že pokiaľ by prvoinštančný súd riadne a včas, t. j. na pojednávaní dňa 13.06.2023 vyslovil svoj názor na to, či otázku ukrátenia veriteľa považuje za spornú, žalobca by tomu prispôbil aj rozsah dokazovania a svoju procesnú aktivitu. Ak však konajúci súd skonštatoval danosť nároku žalobcu a následne za nezmeneného skutkového a dôkazného stavu svoj názor zmenil a vyjadril ho až vo vydanom rozsudku, porušil tým princíp predvídateľnosti rozhodnutia ako aj informačný princíp.

15. Nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku ako celku je spôsobená tým, že okresný súd povrchno, mechanicky a bez potreby zohľadniť zistenia vyplývajúce z evidencie nehnuteľností o úmyselnom/cielenom zaťažení všetkých uvedených nehnuteľností dlžníkom predstavujúcich jeho ďalší nehnuteľný majetok sa uspokojil len s ich existenciou bez toho, že by reagoval a vyhodnotil žalobcom tvrdenú námietku, prezentovanú jednak v žalobe (v časti VII.), jednak na pojednávaní dňa 13.06.2023 ohľadom ich účelového plošného zaťažovania dlžníkom pre prípad vymáhania pohľadávky žalobcu. Za osobitne nepreskúmateľnú pre nedostatok vysvetľujúcej argumentácie považuje žalobca i časť bodu 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej súd zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

16. Podľa názoru odvolateľa napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadne vysvetlenie, ktoré by stranám logicky objasňovalo myšlienkový postup súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, keď okresný súd žalobu zamietol z dôvodu, že existencia iného nehnuteľného majetku dlžníka sama o sebe postačuje na preukázanie možnosti žalobcu uspokojiť sa i z tohoto majetku dlžníka. Hodnotenie dôkazov konajúcim súdom vykazuje v tejto časti podľa názoru žalobcu zjavný exces - extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi (v konaní fixné informácie o ťarchách viaznucich na uvedených listoch vlastníctva dlžníka počas celého súdneho konania) a medzi skutkovými zisteniami z nich vyvedených pre zamietajúce rozhodnutie (neexistencia ukrátenia veriteľa podmienená iba holou existenciou inak zaťaženého nehnuteľného majetku dlžníka v kvalite výrazne sťažujúcej až obmedzujúcej vymožitelnosť pohľadávky).

17. Ukrátenie veriteľa ako objektívnu stránku uplatnenej odporovateľnosti je však potrebné hodnotiť v širšom ponímaní zisteného skutkového stavu nielen v jednostrannom finančnom porovnaní existujúcich vzájomných pohľadávok veriteľa a dlžníka, rovnako nielen z pohľadu existencie iného nehnuteľného majetku dlžníka, ale i v okolnostiach, keď dlžník v čase hrozby vysokých pohľadávok zo strany žalobcu v roku 2013 pristúpil k úkonom vecne a časovo súvisiacim s uvedenou hrozbou a zjavne obmedzujúcim až znemožňujúcim reálne vymoženie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu. V danej súvislosti žalobca poukázal na stranu 5. zápisnice o pojednávaní zo dňa 13.06.2023 a tam uvedené neštandardné dispozície s nehnuteľným majetkom dlžníka na LV č. XXXX, v kat. úz. K. H., obec a okres L. a na LV č. XXXX a LV č. XXXX v kat. úz. H., okres a obec I. B.. Okresný súd hodnotiacim úsudkom o nenaplnení podmienky ukrátenia veriteľa nielenže poprel zmysel a účel odporovateľnosti, ale podľa názoru odvolateľa rozhodol predčasne, nepreskúmateľne a bez opory v zistenom skutkovom stave, bez zohľadnenia skutočnosti, že celý nehnuteľný majetok bol zablokovaný účelovými ťarchami, a teda vo výsledku v rozpore s procesnoprávnym i hmotnoprávnym ponímaním spravodlivého procesu. Súd však v civilnom sporovom konaní rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi stranami sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Žalobca preto v tomto spore namieta nesprávne skutkové zistenia konajúceho súdu v otázke ukrátenia veriteľa, pretože podľa jeho názoru z nich jednoznačne nevyplývalo, že by odporovaným právnym úkonom (darovacou zmluvou zo dňa 13.03.2013) i vo väzbe na existenciu ďalšieho nehnuteľného majetku dlžníka v posudzovanom prípade nedošlo k ukráteniu veriteľa v zákonom normovanej intenzite.

18. Okresný súd v bode 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku vo všeobecnej rovine konštatuje existenciu ďalšieho nehnuteľného majetku dlžníka, vyjmúc nehnuteľný majetok napádaný darovaním. V uvedenej časti súd prvej inštancie definuje premisu (dlžník je vlastníkom ďalšieho nehnuteľného majetku), z ktorej prijal neutržateľný a zjavne nesprávny sylogizmus v otázke ukrátenia veriteľa, že „...nedošlo k takému ukráteniu veriteľa, ktoré by znemožnilo vymáhanie pohľadávky vo výške 16.596,96,00 Eur“. Uvedený hodnotiaci úsudok je podľa názoru odvolateľa chybný, pretože nerieši

podstatu (existenciu ťarch a ďalších exekúcií zásadne limitujúcich akékoľvek efektívne vymáhanie...), ale vychádza len zo samotnej existencie uvedeného majetku dlžníka. Nemôže teda postačovať len domnienka, otázka podstatná pre rozhodnutie musí byť v tomto konaní zistená bez rozporov a pochybností. Predčasný je potom záver konajúceho súdu o tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v otázke ukrátenia veriteľa. V danom prípade bolo žiaduce vychádzať z materiálnej podstaty vymáhateľnosti zohľadňujúc, že nehnuteľnosti sú už zaťažené, ergo vymáhanie pohľadávky je podstatne sťažené/obmedzené, resp. neprichádza vôbec do úvahy. Okresný súd dôsledne neodpovedal na fundamentálnu otázku odporovateľnosti, a to posúdenie výšky pohľadávky žalobcu a hodnoty majetku, ktorý po spornom právnom úkone dlžníkovi ostal, a to i v súvislosti s možnosťou podstatnej zmeny výšky pohľadávky v dôsledku dovolacieho konania, zohľadňujúc pritom i v čase rozhodovania súdu neznámu (pre žalobcu bez ingerencie súdu nezistiteľnú) výšku ťarch viaznucich na nehnuteľnom majetku dlžníka.

19. Nad rámec skutkového stavu zisteného v čase rozhodovania okresného súdu považuje žalobca i hodnotiaci úsudok uvedený v bode 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku o prevyšujúcej vzájomnej pohľadávke dlžníka voči žalobcovi pri riešení právnej otázky ukrátenia veriteľa, pretože k započítaniu, či už jednostrannému alebo zmluvnému, medzi stranami sporu nedošlo. Okresný súd tak podľa názoru žalobcu rozhodol nad rámec medzi stranami sporu nespornej skutkovej i právnej otázky o nemožnosti započítania vzájomných pohľadávok. V tejto časti odôvodnenia chýba porovnanie výšky pohľadávky (i zohľadnenie možnej podstatnej zmeny vyvolanej dovolacím konaním) s plošne zaťaženým majetkom dlžníka.

20. Bez toho, aby súd mal k dispozícii skutkové podklady, v akom rozsahu sú ďalšie nehnuteľnosti zaťažené (t. j. aby bola známa napr. celková výška záložným právom zabezpečenej pohľadávky D. M., jej splatnosť, príslušenstvo....), okresný súd žalobu bez ďalšieho zamietol. Súd prvej inštancie sa teda predčasne a nepostačujúco uspokojil iba so zistením existencie ďalšieho nehnuteľného majetku dlžníka a bližšie nereagoval na tvrdenie žalobcu o plošnom zablokovaní majetku dlžníka vykonanom dlžníkom v roku 2013. Zvlášť v situácii, keď stranám sporu, ako i súdu bolo zrejmé, že úmysel dlžníka sa zo zákona predpokladá, súd prvej inštancie neprípustne a svojvoľne anticipoval závery dokazovania v otázke ukrátenia veriteľa. Podľa názoru žalobcu ratio legis ustanovenia § 42a Občianskeho zákonníka neumožňuje v skutkových okolnostiach prípadu formalisticky a bez opory vo vykonanom dokazovaní mechanicky preferovať sporný hodnotiaci úsudok, že existencia viacerými ťarchami zaťaženého nehnuteľného majetku dlžníka automaticky vedie k záveru o nenaplnení podmienky ukrátenia veriteľa, resp. preukazuje úspešnú vymáhateľnosť pohľadávky i z takto zablokovaného majetku. Hodnotiaci úsudok súdu, že veriteľ má možnosť sa uspokojiť i z iného nehnuteľného majetku dlžníka bez potreby ďalšieho dokazovania by bezvýhradne platil azda len v situácii, keby tento majetok nebol zaťažený ťarchami a exekúciami. O takýto prípad sa však v súdnej veci na prvý pohľad zjavne nejedná. V situácii, keď napadnutá darovacia zmluva nie je vo svojej podstate ekvivalentným právnym úkonom, bolo v prípade existencie ďalšieho nehnuteľného majetku dlžníka potrebné pri úvahách o naplnení objektívnej stránky odporovateľnosti právneho úkonu zohľadniť vplyv plošného zaťaženia celého ostatného nehnuteľného majetku dlžníka v roku 2013 ťarchami na jeho zostávajúcu hodnotu. Samotná existencia ďalšieho nehnuteľného majetku dlžníka, ako ju konajúci súd vyhodnotil v napadnutom rozhodnutí, však nepostačuje na prijatie záveru, že sa nejedná o ukrátenie veriteľa. Ťarchy, ktoré od podania žaloby i v čase rozhodovania súdu kontinuálne viaznu na všetkých nehnuteľnostiach dlžníka sú ľahko overiteľné z verejne dostupnej evidencie nehnuteľností a na ktoré žalobca opakovane poukazoval v prvoinštančnom konaní, robia okresným súdom argumentované uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu prakticky neuskutočniteľné. Bez vykonania dokazovania ohľadom výšky zabezpečovaných i exekvovaných pohľadávok viaznucich na ďalšom nehnuteľnom majetku dlžníka nie je totiž možné ustáliť záver o vymožitelnosti pohľadávky i z tohoto majetku.

21. Ďalej odvolateľ namietal, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v nosnej časti použitej argumentácie vnútorne rozporný a nelogický, keď na jednej strane okresný súd konštatuje, že zo zákona prezumovaný „úmysel dlžníka ukrátiť možnosť vymáhania na súde uplatnených nárokov žalobcu podľa jeho názoru jednoznačne daný bol...“ (bod 16. a 17. odôvodnenia), no súčasne na strane druhej protichodne a zmätočne potiera ratio legis odporovateľnosti právneho úkonu nezohľadnením zjavne účelovej manipulácie dlžníka s nehnuteľnosťami (bod 13. odôvodnenia), čím blokuje prístup k súdnej ochrane žalobcu pri inak dôvodnom nároku. K otázke ukrátenia veriteľa sa konajúci súd postavil extrémne formalisticky, keď od počiatku bolo jasné, že dlžník v roku 2013 „upratuje“ majetok pre prípad možných exekučných konaní a pri predčasnom závere o nenaplnení podmienky ukrátenia veriteľa neprihliadol vyvážene na skutočnosť, že vyhovením žalobe by sa veriteľovi otvorila možnosť neporovnateľne efektívnejšieho vymáhania pohľadávky mimo rámec plošne zablokovaného ostatného

majetku dlžníka voči žalovanému, keďže právny následok neúčinnosti právneho úkonu sa vzťahuje i na zriadené vecné bremeno na prevádzanej nehnuteľnosti, čím by postačujúco a spravodlivo došlo k naplneniu zmyslu a účelu inštitútu odporovateľnosti.

22. Na liste vlastníctva č. XXXX a liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. H. viazne záložné právo v prospech záložného veriteľa D. M. na základe tej istej zmluvy o zriadení záložného práva – druh pohľadávky pôžička V 786/2013 zo dňa 02.04.2013. Na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. K. H., liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. E. a tiež na liste vlastníctva č. XXXX a liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. H. viazne exekučné záložné právo voči dlžníkovi existujúce v čase rozhodovania súdu v konaní sp. zn. 408EX/956/2022/ZL zriadené súdnym exekútorom JUDr. Lucia Hulina Gasper, so sídlom exekútorského úradu v Brezne. Žalobca osobitne žalobca poukázal na ťarchy viaznuce v čase rozhodovania súdu na liste vlastníctva č. XXXX pre k. ú. E., a to plomba na list vlastníctva vyznačená na základe V-689/2013 (zmluva o zriadení záložného práva), plomba na list vlastníctva vyznačená na základe Z-1795/2013 (iná listina), plomba na list vlastníctva vyznačená na základe Z-1856/2019 (rozhodnutie o zriadení záložného práva (sudcovské, exekučné, daňové), plomba na list vlastníctva vyznačená na základe Z-1350/2022 (rozhodnutie o zriadení záložného práva (sudcovské, exekučné, daňové). Ako doslova iluzórne a v extrémnom rozpore s realitou vyznieva potom tvrdenie súdu prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia jeho rozhodnutia, že i v prípade tejto nehnuteľnosti by sa mohlo jednať o reálnu vymožitelnosť pohľadávky.

23. Z vecnej a časovej súvislosti všetkých dlžníkom zmluvne zriadených tiarch je dostatočne preukázaný záver, že sa jednalo o konanie v príčinnej súvislosti s hrozbou vymáhania pohľadávok uvedených v žalobe zo dňa 19.07.2013.

24. V dôsledku vyššie uvedených väd vytýkaných žalobcom (nesprávnych skutkových zistení) okresný súd nesprávne a nevhodne aplikoval (vyložil) ustanovenia § 151 ods. 1, § 164, § 181 ods. 1, 2, § 191 ods. 1 a § 220 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 42a Občianskeho zákonníka. Žalobca sa pri uplatňovaní svojich nárokov správal v zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt,“ pričom súdy mu dali za pravdu - nariadením predbežných opatrení a v tomto konaní i uznesením o prerušení konania. Naproti tomu konanie dlžníka, na ktoré žalobca od počiatku poukazuje, vykazuje znaky konania, ktorého skutočným cieľom a účelom je zmariť a významne sťažiť vymožitelnosť vymáhateľnej pohľadávky žalobcu. V zmysle zásady „z neprávneho práva nevzniká“ a tiež v zmysle zásady „nikto nemôže mať prospech zo svojho vlastného protiprávneho konania“, konanie dlžníka (prejavom ktorého sú inak nevysvetlené a účelové ťarchy na všetkých nehnuteľnostiach) nemôže byť súdom vyhodnotený ako účinná obrana proti tvrdeniam žalobcu. Pre naplnenie objektívnej stránky odporovateľnosti – v podotázke ukrátenia veriteľa – pritom stačí, keď dlžník aspoň čiastočne sťažuje uspokojenie pohľadávky veriteľa, nie je potrebné preukazovať úplné zmarenie, čo bolo v konaní žalobcom postačujúco preukázané.

25. Okrem toho súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nesprávne aplikoval a interpretoval i ust. § 164 CSP o fakultatívnom prerušení konania. Pokiaľ bol súd schopný prerušiť toto konanie na dobu desiatich rokov do právoplatného skončenia troch súdnych konaní, predvídateľne a porovnateľne by z hľadiska plynutia času a z hľadiska naplnenia základného práva na prístup k súdnej ochrane nemal byť problém prerušiť konanie v skutkových okolnostiach prípadu i na ďalšie obdobie v trvaní jedného až dvoch rokov do skončenia dovolacieho konania. Ustanovenie § 164 CSP pritom priamo nedefinuje bližšie okolnosti, za ktorých môže súd pristúpiť k prerušeniu konania. Vždy sa jedná o vyhodnotenie a posúdenie individuálnych okolností prípadu. Teleologickým výkladom ustanovenia § 164 CSP možno nesporne dospieť k záveru, že i v prípade dovolacieho konania prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tejto veci. V prípade úspešného dovolacieho konania by sa na strane žalobcu jednalo o rádovo niekoľkonásobne vyššiu pohľadávku (v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/155/2005 sa jedná o možnú pohľadávku vo výške 373.530,00 Eur). V takom prípade by zjavne odpadli výkladové pochybnosti o ukrátení veriteľa, ergo existuje spravodlivý a vyvážený dôvod na prerušenie konania na čas do rozhodnutia o výške pohľadávky v dovolacom konaní.

26. Ďalej odvolateľ namietal, že s súd prvej inštancie odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, keď nezdôvodnil rozsudok spôsobom rešpektujúcim právo strany na spravodlivý proces a pre nedostatok dôvodov je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné.

27. Navyše súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci musí nielen rešpektovať právo, ale výklad a aplikácia práva musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované, bez ohľadu na zmysel a účel toho-ktorého záujmu chráneného príslušným právnym predpisom. Súdom prináleží, aby sa zaoberali otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné výsledky a v prípade, ak by to tak bolo, súd je povinný takéto mechanické aplikovanie zákona

odmietnuť a má zvoliť taký výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a bude racionálny a spravodlivý. Podľa názoru žalobcu v prejednávanej veci súd prvej inštancie aplikoval zákon (§ 42a Občianskeho zákonníka) mechanickým spôsobom, v dôsledku čoho nemohlo dôjsť k naplneniu požiadavky spravodlivého výsledku. Spravodlivosť rozhodovacou činnosťou súdu v tejto veci nadobudla iluzórny rozmer, keď jeden odporovaný úkon dlžníka (darovacia zmluva zo dňa 13.03.2013) bol prima facie a v rozpore so zákonnou ochranou veriteľa spochybnený skupinou in fraudem legis právnych úkonov dlžníka viažucich sa k celému ostatnému nehnuteľnému majetku.

28. Žalovaný zostal v odvolacom konaní nečinný.

29. Ďalšie podania strán sporu v štádiu odvolacieho konania neboli produkované.

30. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

31. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené, pričom sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 až § 222 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

32. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že žalobca sa vo svojom odvolaní nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie prezentovanými v napadnutom rozhodnutí.

33. Primárne odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdov (§ 185 ods. 1 CSP), a nie strán sporu. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobu žalobcu zamietol, pričom ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci však okresný súd svoje rozhodnutie podrobne a zákonným spôsobom odôvodnil. Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaný okresným súdom popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, krajský súd len doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia. Uvedený postup odvolacieho súdu je v súlade s uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009, podľa ktorého „...odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všetkých všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania“.

34. Na doplnenie považoval odvolací súd za nevyhnutné reagovať na odvolaciu argumentáciu žalobcu formulovanú v jeho opravnom prostriedku, pričom v zmysle princípu neúplnej apelácie sa nezaoberal

inými prípadnými pochybeniami okresného súdu. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

35. Odvolacie námietky žalobcu prezentované v jeho opravnom prostriedku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné z nasledovných dôvodov:

36. Podľa § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkové právne úkony podľa ods. 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný, alebo ak bol už uspokojený.

37. Odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľa dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať (§ 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

38. Účelom inštitútu odporovateľnosti je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými zmenšuje svoj majetok (veci, práva, pohľadávky) na úkor veriteľa. Odporovateľnosť postihuje právne úkony dlžníka, ktorými sa zbavil majetku, aby zmaril uspokojenie nároku veriteľa. Z ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odporovateľným je taký právny úkon dlžníka, ktorý urobil (v posledných troch rokoch) v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, pričom bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v tomto smere nesie veriteľ (žalobca). Preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa však nie je podmienkou odporovateľnosti v prípade, ak dlžník realizoval právny úkon s osobami jemu blízkymi alebo v prospech týchto osôb. V takomto prípade sa existencia ukracujúceho úmyslu dlžníka predpokladá ex lege a skutočný úmysel dlžníka pre procesný úspech žalujúceho veriteľa nie je podstatný. Rozhodujúcou skutočnosťou je ukrátenie veriteľa, teda objektívny stav, ktorý svoje právne následky neodvodzuje od subjektívneho motívu (ukracujúceho úmyslu) dlžníka. V takomto prípade zákonu blízkych osôb dlžníka konštruje vyvrátenú domnienku, že úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa poznali. Je preto na týchto osobách (ak chcú účinne zabrániť podanej odporovacej žalobe), aby v konaní tvrdili a preukázali, že úmysel dlžníka v čase uskutočnenia ukracujúceho právneho úkonu nemohli poznať ani pri vynaložení náležitej starostlivosti. Skutočné ukrátenie veriteľa je základnou hmotnoprávnou podmienkou odporovateľnosti. Právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie pohľadávky veriteľa vtedy, ak vedú z zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci nebyť týchto úkonov, by sa aspoň čiastočne uspokojil.

39. Otázka časového momentu, ku ktorému treba posudzovať ukrátenie veriteľa, je v judikatúre slovenských súdov vyriešená a podrobne sa touto zaoberal i Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. III.ÚS 271/05-9 zo dňa 5. októbra 2005, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/32/2003 zo dňa 31. marca 2005. Zo záverov týchto rozhodnutí vyplýva, že „aktívne legítimovaný na podanie odporovacej žaloby je veriteľ, ktorému dlžníkové právne úkony ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Je preto potrebné rozlišovať medzi subjektívnou podmienkou odporovateľnosti právneho úkonu, vyplývajúcou z § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorou je úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, (t. j. svojím právnym úkonom úmyselne nastoliť taký stav, ktorý veriteľovi znemožňuje alebo sťažuje uspokojenie jeho pohľadávky z dlžníkovho majetku) a ktorá musí byť daná v čase uskutočnenia právneho úkonu a požiadavkou vymedzujúcou aktívnu legítimáciu na podanie odporovacej žaloby, ktorou je ukrátenie veriteľa uspokojiť svoju vymáhateľnú pohľadávku. Pre posúdenie aktívnej legítimácie žalobcu v konaní o odporovacej žalobe, t. j. pre posúdenie, či žalobca je nositeľom práva odporovateľnosti, je rozhodujúci stav v čase rozhodovania súdu v zmysle ust. § 154 ods. 1 O.s.p. (aktuálne ust. § 217 ods. 1 CSP – pozn. odvolacieho súdu). Ak by v čase rozhodovania súdu pohľadávka veriteľa ešte nebola alebo už nebola vymáhateľná, nebola by daná jeho aktívna legítimácia na podanie odporovacej žaloby. Rovnako by aktívna legítimácia nebola daná ani v prípade, ak by právny úkon urobený v úmysle ukrátiť veriteľa neukracoval v čase rozhodovania súdu uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, pretože by tu bol dostatok iného majetku umožňujúceho uspokojenie veriteľa. Otázka, či dlžníkov právny úkon ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky je

otázkou právnou. Jej posúdenie vyžaduje zistenie majetku dlžníka z hľadiska jeho spôsobilosti dosiahnuť z neho uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, a to z už uvedených dôvodov, podľa stavu v čase rozhodovania súdu. V čase uskutočnenia právneho úkonu dlžníka urobeného v úmysle ukrátiť veriteľa, veriteľ totiž ešte nemusí mať vymáhateľnú pohľadávku a nemusí mať ani vedomosť o právnom úkone dlžníka, o ktorom sa obvykle dozvie až následne. Nemusí mať teda reálnu možnosť domáhať sa už v čase urobenia odporovateľného právneho úkonu uspokojenia svojej pohľadávky z ostatného majetku dlžníka“. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Cob/61/2018 zo dňa 18.04.2019, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/226/2018 zo dňa 30.04.2019, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/28/2017 zo dňa 12.12.2017.

40. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, v posudzovanom prípade nebolo medzi stranami sporu sporné, že dlžník žalobcu A. D. G. darovacou zmluvou uzavretou dňa 10.10.2012, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Liptovský Mikuláš, katastrálnym odborom pod č. V 337/2013 dňa 13.03.2013, previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálnom odbore na liste vlastníctva č. XX pre kat. územie a obec G. G., okres I. B. ako koliba so súpisným číslom XX, postavená na pozemku parcely registra KN-C č. 2921/18 a zastavaná plocha a nádvorie o výmere 328 m² a parcela registra KN-C č. 2921/18 na svojho syna – žalovaného F. G.. Rovnako medzi stranami sporu nebola sporná skutočnosť, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy (dňa 10.10.2012) žalovaný ešte nebol plnoletý, a preto mu pred uzatvorením kúpnej zmluvy Okresný súd Liptovský Mikuláš ustanovil za opatrovníčku jeho starú matku B. J., ktorá maloletého zastupovala pri uzatváraní darovacej zmluvy, aj pri uzavretí zmluvy o zriadení vecného bremena spočívajúce v práve doživotného užívania celej parcely a stavby v celom rozsahu v prospech zákonných zástupcov maloletého. Následne Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom sp. zn. 9P/153/2012 zo dňa 10.12.2012 tento právny úkon v prospech maloletého schválil. Zároveň z vykonaného dokazovania vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 6C/155/2005-1231 zo dňa 25.04.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/72/2022 zo dňa 15.02.2023, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 25.03.2023, v spore o zaplatenie sumu 172.305,41 Eur, bola dlžníkovi žalobcu A. D. G. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu peňažnej náhrady za zrušenie vecného bremena celkom sumu 16.596,96 Eur a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Predmetom ďalšieho konania Okresného súdu Zvolen vedeného pod sp. zn. 16C/27/2010, bol nárok žalobcu voči A. D. G. na náhrady škody na zdraví - bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, o ktorom označený súd rozhodol rozsudkom č. k. 16C/27/2010-469 zo dňa 09.09.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/26/2016-533 zo dňa 17.05.2018, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 16.07.2018. Uvedenými rozhodnutiami bolo uložené A. D. G., aby zaplatil žalobcovi sumu 6.976,91 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne od 30.01.2010 do zaplatenia a vo zvyšnej časti súd jeho žalobu zamietol. Tento právoplatne priznaný nárok A. D. G. už žalobcovi zaplatil. V spore o náhradu škody v sume 33.938,91 Eur s príslušenstvom bola žaloba žalobcu voči A. D. G. v celom rozsahu zamietnutá, a to rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 17C/91/2013-827 zo dňa 29.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/2/2021-873 zo dňa 18.11.2021, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 05.11.2022. Všetky spomínané konania boli dôvodom

na prerušenie konania v tomto spore, v ktorom následne po ich právoplatnom skončení Okresný súd Liptovský Mikuláš pokračoval, vec prejednal a meritórne rozhodol. Súčasne ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie bolo tiež medzi stranami sporu nesporné, že na základe právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí (rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 6C/155/2005-1231 zo dňa 25.04.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/72/2022 zo dňa 15.02.2023) dlžník žalobcu A. D. G. (otec žalovaného) dlží žalobcovi peňažnú náhradu za zrušenie vecného bremena v celkovej výške 16.596,96 Eur, no na strane druhej žalobca dlží A. D. G. na trovách konania z uvedeného sporu celkom čiastku 26.118,18 Eur, čo správne konštatoval okresný súd i v napadnutom rozhodnutí.

41. Ako už bolo uvedené vyššie, v danom prípade došlo k prevodu vyššie označených nehnuteľností A. D. G. v prospech jeho syna – žalovaného v tomto spore. Preukázanie úmyslu dlžníka ukrátiť svojho veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti v prípade právnych úkonov, ku ktorým došlo medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb, úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa v čase právneho úkonu nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať. Žalovaný ako osoba s darcom blízka by sa mohla v zmysle ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho

zákonníka ubrániť odporovacej žalobe, len ak by preukázal, že o úmysle darcu ukrátiť veriteľa odporovanou darovacou zmluvou v čase uzavretia tejto zmluvy nevedel a ani nemohol vedieť, hoci vyvinul „pracovitost“ k poznaniu tohto úmyslu a jednalo sa o „preverovanie“ relevantných skutočností. K uvedenej problematike odvolací súd bližšie poukazuje na ustálenú judikatúru českých súdov, konkrétne napr. na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR vo veciach sp. zn. 21Cdo 206/2013, sp. zn. 21Cdo 3337/2012, sp. zn. 21Cdo 808/2012 sp. zn. 30 Cdo 4885/2010, či sp. zn. 21Cdo 2905/2012, keďže tieto vychádzajú z právnej úpravy inštitútu odporovateľnosti právneho úkonu pri zapojení blízkej osoby v zmysle § 42a a § 42b Občianskeho zákonníka, ktorá je v podmienkach Slovenskej republiky identická.

42. V danej súvislosti odvolací súd uvádza, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

43. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP). Pokiaľ strana ponúkne súdu tvrdenie a toto tvrdenie podporí vierohodným dôkazom, potom sa bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno presúva na protistranu, ktorú následne zaťažuje povinnosť tvrdiť a uviesť vlastné skutkové tvrdenie o spornej skutočnosti (pokiaľ je to možné), inak je popretie skutkových tvrdení neúčinné. Presúvanie dôkazného bremena fakticky znamená poskytnutie príležitosti protistrane ponúknuť iný obraz o tvrdenej skutkovej okolnosti, ktorá má relevanciu v spore. Z uvedených pravidiel vyplýva, že súd v sporovom konaní posudzuje kvalitu a rozsah tvrdení a dôkazov ponúknutých žalobcom či žalovaným (§ 149 a nasl., § 185 a nasl. CSP), pričom hodnotenie dôkazov je zverené voľnej úvahe súdu (§ 191 CSP).

44. Na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie boli tak v spore preukázané skutočnosti, z ktorých súd prvej inštancie dôvodne vychádzal pri svojich úvahách o úmysle otca žalovaného A. D. G. ukrátiť žalobcu ako svojho veriteľa práve prevodom sporných nehnuteľností na žalovaného. Odvolací súd konštatuje, že „zbavovanie“ sa majetku zo strany právneho predchodcu žalovaného formou darovania svojmu rodinnému príslušníkovi (žalovanému) zákon predpokladá a v tomto smere odkazuje na správny záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalovaného, keď ako účastník darovacej zmluvy nepreukázal, že nemal vedomosť o úmysle svojho právneho predchodcu A. D. G. ukrátiť jeho veriteľa (žalobcu), a tiež, že by vyvinul náležitú starostlivosť na zistenie takéhoto úmyslu dlžníka žalobcu (svojho otca).

45. Nad rámec uvedeného pre úplnosť odvolací súd dodáva, že nie je rozhodujúce, že žiadne skutočnosti, ktoré by boli v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, nezistil ani opatrovnícky súd, ktorý darovanie predmetných nehnuteľností schválil. V súdnom konaní o schválenie právneho úkonu za maloletého podľa § 119 CMP musí súd primárne prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, čo však neznamená, že musí zároveň rovnako posudzovať, či urobený právny úkon ukracuje vymáhateľné pohľadávky tretích osôb. Sledovanie záujmov maloletého tak ďaleko ísť nemôže už preto, že pojmovo sa jedná o rozdielne hľadiská. Súhlas súdu podľa § 119 CMP s už urobeným právnym úkonom za maloletého, ktorý sa vyžaduje k jeho platnosti, teda sám o sebe nepostačuje pre záver, že súdom takto schváleným právnym úkonom nedošlo zároveň k ukráteniu veriteľa, alebo že bola naplnená podmienka náležitej starostlivosti v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pozri napr.

rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo 1706/2006, ktorý vychádza z identickej právnej úpravy v § 179 O.s.p. (ktorá aktuálne v SR zodpovedá § 119 CMP – poznámka odvolacieho súdu), a preto je aplikovateľný aj na prejednávánú vec.

46. Netreba pritom opomínať fakt, že ak je osoba dlžníkovi blízka, v ktorej prospech bol urobený odporovaný právny úkon maloletá a vzhľadom k jej veku od nej nemožno požadovať rozpoznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa, je potrebné z hľadiska splnenia „náležitej starostlivosti“ zhodnotiť činnosť opatrovníka, ktorý bol maloletej osobe pre urobenie dotknutého právneho úkonu súdom ustanovený. Z tohto hľadiska je rozhodujúca skutočnosť, že opatrovník koná ako zástupca za osobu dlžníkovi blízku, ktorá nemá z dôvodu nedostatku veku spôsobilosť na právny úkon, ktorému sa odporuje. Zo zastúpenia plynie opatrovníkovi aj povinnosť vynaložiť náležitú starostlivosť pri urobení odporovaného právneho úkonu za túto osobu dlžníkovi blízku v rovnakom rozsahu, akoby táto osoba konala sama. Za tejto situácie je pri posudzovaní podmienok odporovateľnosti podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka potrebné vychádzať z predpokladaného (prezumpovaného) úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa aj vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu. Opatrovník totiž musí využiť všetky možnosti získať potrebné informácie o existencii rozhodujúcich skutočností pre rozpoznanie úmyslu dlžníka – rodiča krátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa. Opatrovník môže priamym dopytom na dlžníka zistiť, či neprevzal nejaký záväzok z titulu ručenia, alebo či proti nemu nie je vedené v súvislosti s jeho záväzkami súdne alebo iné konanie. Opatrovník si môže poskytnuté informácie overiť dopytom na súd, môže tiež vykonať šetrenie na katastrálnom úrade. O takejto aktivite opatrovníka maloletého žalovaného v súvislosti s odporovaným právnym úkonom však žalovaná sporová strana v rámci obrany v spore neprodukovala žiadnu argumentáciu.

47. Nadväzne preto súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný v tomto spore nepreukázal, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa v čase právneho úkonu nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať.

48. Zároveň však ukrátenie uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa právnym úkonom dlžníka môže byť súdom skonštatované len za situácie, že dlžníkov právny úkon ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa najmä vtedy, ak vedie k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku neho vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, pričom ak by nebolo týchto úkonov, mohol by svoju pohľadávku z majetku dlžníka uspokojiť. K ukráteniu uspokojenia pohľadávky veriteľa teda nemôže dôjsť, ak dlžník vlastní napriek odporovanému právnemu úkonu a ďalším svojim dlhom taký majetok, ktorý stačí k tomu, aby sa z neho veriteľ uspokojil (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 2791/99). Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že dlžníkov právne úkony ukracujú uspokojenie jeho pohľadávky, nesie veriteľ, t. j. žalobca (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 549/2001, sp. zn. 30Cdo 2435/2006). Opäť označené rozhodnutia vychádzajú z identickej právnej úpravy ako v SR a preto sú aplikovateľné aj na prejednávánú vec.

49. Okresný súd preto postupoval správne, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutočnosť, že dlžník veriteľa (otec žalovaného A. D. G.) má právoplatným súdnym rozhodnutím priznanú voči žalobcovi pohľadávku vo výške 26.118,18 Eur titulom náhrady trov konania, ktorá nepochybne preyšuje pohľadávku žalobcu, ktorý ku dňu rozhodovania mal voči dlžníkovi výšku 16.596,96 Eur. Obidve strany sporu v rámci prvoinštančného konania tvrdili, že tieto pohľadávky nie sú vzájomne započítateľné. Odvolací súd pritom pripomína, že v zmysle ust. § 186 ods. 2 CSP súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Vychádzajúc zo znenia ust. § 581 Občianskeho zákonníka prvoinštančný súd v bode 14. odôvodnenia svojho rozhodnutia preto správne konštatoval nesprávnosť argumentácie strán sporu o nemožnosti započítania týchto vzájomných pohľadávok žalobcu a dlžníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovaný v uznesení sp. zn. 1MCdo 11/2008 zo dňa 26. mája 2010): „Započítanie je spôsobom zániku navzájom sa kryjúcich pohľadávok veriteľa a dlžníka. Zánik nastáva okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie a boli splnené všetky podmienky na to potrebné. Podmienkou započítania je, že ide o dva záväzky medzi tými istými subjektmi, keď je veriteľ jednej pohľadávky súčasne dlžníkom druhej pohľadávky a dlžník naopak (vzájomnosť pohľadávok). Plnenie musí byť rovnakého druhu a pohľadávky musia byť spôsobilé na započítanie. Prítom k započítaniu nedochádza automaticky, len čo sa pohľadávky stretli. Vyžaduje sa na to právny úkon niektorého z účastníkov záväzkovo-právneho vzťahu. Musí ísť o prejav adresovaný druhému účastníkovi, z ktorého je zrejmé, ktorá pohľadávka a v akom rozsahu sa uplatňuje na

započítanie proti pohľadávke veriteľa. Na započítanie, ako jednostranný právny úkon, sa nevyžaduje súhlas druhého účastníka, pretože ho možno vykonať aj proti jeho vôli. Započítací prejav možno uplatniť po tom, keď sa pohľadávky stretli, a to od okamihu splatnosti pohľadávky, ktorá sa stala splatnou ako posledná. Vtedy dôjde k zániku pohľadávok v dôsledku započítania, a to v rozsahu, v akom sa navzájom kryjú. Ak je niektorá z nich vyššia, zaniká len do výšky započítavanej protipohľadávky. V konkrétnostiach posudzovaného prípadu potom možno konštatovať, že pokiaľ aj nedošlo k započítaniu týchto pohľadávok dohodou medzi žalobcom a jeho dlžníkom (A. D. G.), mohol tak A. D. G. ako dlžník žalobcu učiniť jednostranným právnym úkonom. Okresný súd správne konštatoval, že v danom prípade neexistuje žiadna zákonná prekážka na takýto právny úkon. Nadväzne na to súd prvej inštancie správne uzavrel, že v prípade, ak má dlžník voči veriteľovi prevyšujúcu vzájomnú pohľadávku, nemôže dôjsť k takému ukracujúcemu právnemu úkonu dlžníka, ktorým by sa zmarilo prípadné vymáhanie pohľadávky veriteľa.

50. Už len tento dôvod sám o sebe postačuje pre záver o nedôvodnosti odporovacej žaloby žalobcu. Za popísaného skutkového stavu je akékoľvek ďalšie dokazovanie v prejednávanej veci nadbytočné. Nebolo preto potrebné, aby sa konajúci súd zaoberal aktuálnymi zápsmi tiarch na listoch vlastníctva vo vzťahu k nehnuteľnostiam patriacim dlžníkovi žalobcu A. D. G..

51. Odvolateľ ďalej namietal, že stav prekvapivosti a nepreskúmateľnosti v objektívnom ponímaní dokumentuje aj procesný postup zaznamenaný v zápisnici z pojednávania zo dňa 13.06.2023, v ktorej sa nachádza strohé konštatovanie: „Po predbežnom právnom posúdení právny zástupca žalovaného uvádza“. Zo zápisnice a ani zvukového záznamu totiž nevyplýva, v akom konkrétnom znení súd vyslovil predbežný právny názor v otázke ukrátenia veriteľa. Zo zvukového záznamu z pojednávania konaného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš vo veci sp. zn. 6Co/90/2013 dňa 13.06.2024, vyhotoveného v súlade s ust. § 98 CSP, ktorý je súčasťou elektronického súdneho spisu (ESS) v označenej veci, však vyplýva, že v čase od 00:35:15 hod. do 00:42:42 hod. bolo zákonným sudcom B. K. G. konajúcim v tejto veci prezentované prítomným právnym zástupcom obidvoch sporových strán predbežné právne posúdenie veci, ktorého obsah nie je zachytený v zápisnici o pojednávaní z uvedeného dňa, pričom na č. l. 329 spisu sa nachádza len text citovaný odvolateľom v jeho opravnom prostriedku.

52. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok stanovuje obligatórne vyhotovovanie zvukového záznamu z pojednávania v ust. § 98 a fakultatívne spisovanie zápisnice o procesných úkonoch, vrátane zápisnice o pojednávaní v ust. § 99. Táto filozofia vychádza z presvedčenia, že zvukový záznam je najlepším prostriedkom na zaznamenanie priebehu procesného úkonu. Hoci zápisnica o pojednávaní alebo inom úkone súdu musí byť vedená tak, aby strane alebo veci znalej tretej osobe sprostredkovala všetky podstatné skutočnosti o priebehu procesného úkonu súdu, neznamená to, že ak niektorá časť zachytená na zvukovom zázname z pojednávania nie je jej obsahom, tento procesný úkon nebol súdom vykonaný. Zároveň je nutné dodať, že zo zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom zo dňa 13.06.2023, ale ani zvukového záznamu o tomto pojednávaní, nevyplýva ani výhrada splnomocneného zástupcu žalobcu voči nesplneniu povinnosti súdu vyplývajúcej z ust. § 181 ods. 2 CSP, hoci ten bol na predmetnom pojednávaní prítomný.

53. V súdnej veci odvolateľ videl porušenie práva na spravodlivý proces v absencii postupu súdu prvej inštancie podľa § 181 ods. 2 CSP, následkom čoho bolo vydanie prekvapivého rozhodnutia, znemožnenie realizácie procesných práv žalobcu a uplatnenia všetkých prostriedkov procesného útoku.

54. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že Civilný sporový poriadok v ustanovení § 181 ods. 2 CSP v podstatných rysoch prevzal úpravu v priebehu pojednávania po prednesoch strán podľa § 118 ods. 2 O.s.p. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu. Ak samosúdca však toto ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napríklad v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a podobne. Ustanovenie § 181 ods. 2 CSP upravuje iba povinnosti konajúceho súdu pri vedení pojednávania. Z povahy tejto procesnej povinnosti je však zrejmé, že k zhoreniu („skonzumovaniu“) jej prípadného nesplnenia dochádza samotným rozhodnutím súdu, v dôvodoch ktorého v zmysle § 220 ods. 2 CSP je

povinný uviesť, čoho sa žalobca domáha, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Náprava prípadného nesprávneho postupu prvoinštančného súdu v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalobca v predmetnej veci aj využil (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 17/2017 zo dňa 22.02.2017).

55. Cieľom ust. § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je jeho cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z judikatúry Ústavného súdu SR (IV.ÚS 16/2012 z 12. januára 2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p., (teraz § 181 ods. 2 CSP – poznámka odvolacieho súdu) vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (k tomu porovnaj aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 3/2016 z 22. marca 2017 a sp. zn. 5Cdo 211/2013 z 13. mája 2014).

56. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku odvolateľa o tom, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nesprávne aplikoval a interpretoval ust. § 164 CSP, keď toto konanie neprerušil do právoplatného skončenia dovolacieho konania v konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/155/2005.

57. Ustanovenie § 164 CSP ako jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania upravuje Civilný sporový poriadok dôvod, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd samotný dal na takéto konanie podnet. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, pretože prerušenie konania bude predstavovať skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Hlavnými kritériami pre posúdenie vhodnosti prerušenia konania podľa § 164 CSP sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu aj v intenciách čl. 17 CSP.

58. Zároveň odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II.ÚS 220/09-15 zo dňa 02.06.2009, v ktorom ústavný súd vyslovil, že dovolacie konanie nie je zákonnou prekážkou postupu konania taxatívne vymedzenou v § 107 až § 111 O.s.p., a preto všeobecný súd nemôže nekonať a nerozhodovať vo veci len z dôvodu, že v súvisiacom spore je začaté dovolacie konanie. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedený právny názor ústavného súdu dospel k záveru, že v aktuálne prejednávanom spore nie je daný dôvod na prerušenie konania len z dôvodu, že odvolateľ podal v súvisiacom spore dovolanie. Odvolací súd zároveň prihliadal i na samotnú dĺžku konania, keď žalobu v tejto veci podal žalobca na súd ešte 22.07.2013 a doposiaľ nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Netreba tiež opomínať fakt, že dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 444 CSP). Vo veci Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/155/2005 odvolateľ vôbec netvrdil, že by takýto procesný návrh predložil dovolaciemu súdu, ktorému by dovolací súd vyhovel.

59. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu o ním očakávanom výsledku dovolacieho konania, ktoré by malo vplyv na rozhodnutie tohto sporu odvolací súd dodáva, že pravidlo obsiahnuté v ust. § 217 ods. 1 CSP stanovuje, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia. To znamená, že súd pri rozhodovaní veci nemôže brať do úvahy skutočnosti, ktoré nastali v minulosti, avšak v čase vyhlásenia rozhodnutia už netrvajú, ani anticipovať skutočnosti, ktoré v čase vyhlásenia ešte nenastali (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCo 10/2013).

60. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie žalobu zamietol, pretože žalobca v tomto spore nepreukázal, že došlo k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, t. j. že by sa majetok dlžníka zmenšil tak, že by sa veriteľ z neho nemohol uspokojiť. V konaní totiž bolo preukázané, že A. G. vlastní ďalší svoj majetok, ktorý sám o sebe postačuje k tomu, aby sa veriteľ (žalobca) z neho uspokojil. Dlžník žalobcu totiž (okrem nehnuteľného majetku označeného

v napadnutom rozsudku) disponuje voči žalobcovi vyššou pohľadávkou (v sume 26.118,18 Eur), než je pohľadávka, ktorou disponuje žalobca voči dlžníkovi (v sume 16.596,96 Eur). V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že správne skutkové závery súdu prvej inštancie sa potom po príslušnom právnom posúdení prejavili v jeho správnych právnych názoroch o nedôvodnosti žaloby žalobcu v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku, tieto na seba vecne a logicky nadväzujú a zodpovedajú vykonaným dôkazom a ustálenie skutkového stavu zodpovedá racionálnej a logickej úvahe, pri ktorej boli dôkazy hodnotené každý jednotlivito i všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1 CSP). Žiadny z dôkazov vykonaných v spore nenasvedčuje tvrdeniam žalobcu, že by uspokojenie jeho pohľadávky priznanej právoplatným súdnym rozhodnutím bolo od dlžníka ohrozené.

61. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku I. o zamietnutí žaloby a tiež jeho výroku III. o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania ako vecne správny potvrdil.

62. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok napadnutého rozsudku o trovách prvoinštančného konania (výrok II.), voči ktorému odvolateľ nevzniesol žiadne odvolacie námietky. Napadnutý rozsudok okresného súdu však aj v tejto časti plne zodpovedá zákonným ustanoveniam v ňom citovaným.

63. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, nakoľko mal v odvolacom konaní plný úspech.

64. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

65. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné

uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).